

TERCIÉRNÝ sektor

Terciárny sektor = zabezpečuje základné potreby obyvateľstva prostredníctvom služieb (doprava, cestovný ruch, zdravotníctvo, školstvo, telovýchova, šport ...)

Kvartérny sektor = veda, výskum, bankovníctvo

DOPRAVA

- Terciárny sektor, nevýrobné odvetvie

-úlohy: 1. Preprava osôb 2. Preprava nákladu 3. Prenos informácií

Aby doprava fungovala musí mať určitú **technickú základňu** (Dopravné prostriedky, Dopravné cesty, Dopravné zariadenia)

Štáty žijúce z dopravy: Singapur, Egypt, Panama

Lokalizačné činitele dopravy: a.) prírodné podmienky (napr. počasie a nadmorská výška)

b.) sídelno-geografické podmienky (Aglomerácia)

c.) hospodársko-geografické podmienky (Priemysel)

Členenie dopravy:

A: podľa charakteru prostredia sa delí na:

- námornú, vzdušnú, pevninskú (vodná, suchozemská)

V geografii častejšie používame delenie **B: podľa druhu použitej cesty**:

- cestná, železničná, vnútrozemská, vodná, potrubná, námorná, letecká + špeciálne druhy dopravy

- **Cestná doprava** = najrýchlejšie sa rozvíjajúca, je veľmi pružná z (Doprava do miesta kde je potreba dôjsť)
 - použ. sa na stredné vzdialenosti
 - Nevýhody: zápchy, veľké znečistenie, nehody
 - stupeň automobilizmu** (udáva pomer medzi počtom obyvateľov a dopravnými prostriedkami v jednotlivých krajinách)
- **Železničná doprava** = použ. sa najmä na prepravu nákladu, na väčšie vzdialenosti
 - najdlhšia železničná trať – transsibírska magistrála (spája Moskvu a Vladivostok (11 390 km))
 - výhody: nie sú dopravné zápchy, lacná, menšie znečistenie
 - nevýhody: nie je pružná
 - moderné vlaky – rýchlolísky – vo Francúzsku sa volajú (Té žé vé) TGV, v Japonsku Hikari/Shinkansen
- **Vnútrozemská vodná** = na riekach a jazerách, výhoda: je lacnejšia oproti cestnej a železničnej
 - najväčší systém vnútrozemskej vodnej dopravy tvorí 5 severo-amerických jazier a rieka sv. Vavrinca

- **Potrubná doprava** = slúži na prepravu ropy a zemného plynu
- **Námorná doprava** = použ. sa najmä na medzinárodnú prepravu medzi štátmi (preprava ropy, automobilov ...)
 - pobrežná plavba sa volá kabotáž
 - prístavy: najväčší Rotterdam (Holandsko), Singapur (Malajzia), Chiba (v Japonsku), Šanghaj (Čína), Hamburg (Nemecko), Jánov (Taliansko) ...
- **Letecká doprava** = na prepravu na veľké vzdialenosti, výhoda : rýchlosť
 - nevýhoda: cena
 - najviac leteckých liniek je nad Atlantickým oceánom
 - letiská: Frankfurt nad Mohanom, Londýn, Chicago (USA) ...
- **Špeciálne druhy dopravy** : nachádzajú sa v menej prístupných oblastiach (hory) alebo s osobitým hospodárskym využitím (rekreačné oblasti) – lanovky, vleky, ťavy, kone

SMERY VÝVOJA DOPRAVY: 1. Zvýšenie rýchlosti prepravy

2. Zníženie ekonomickej náročnosti

3. Zvýšenie bezpečnosti